

kojoj utemeljujemo teoriju i praksu ranog odgoja i obrazovanja. Ona nas stoga odmiče od 'predmetnog' pristupa metodikama prema integrativnom, holističkom pristupu utemeljenom na kvalitativnom prožimanju svih sastavnica (znanosti i znanstvenih disciplina te njihovih psiho-pedagoških i praktičnih dimenzija) stavljenih u kontekst posebnosti odgojne prakse u kojoj se ostvaruje. Držimo da je integrativni pristup planiranju i ostvarivanju metodičkih kolegija u studijskim programima za obrazovanje odgajatelja neophodno rješenje. To je posebno važno uzmemo li u obzir posebnost stručnog profila profesionalca u ranom odgoju i obrazovanju u kojem je cjelokupan odgojno-obrazovni rad u

Pomaci prema integriranoj metodici kao odgovoru na otvorene predškolske programe/kurikulume primjerene potrebama djeteta u konkretnim situacijskim kontekstima, uvode se presporo i parcijalno

uvjetima institucionalnog odgoja osnovno obilježje odgajateljske struke.

U kontekstu našeg predmeta rasprave zaključujemo: svaki studijski program koji u metodološkom smislu nije konstruiran kao integrativan, teško može biti pretpostavka kvalitetnog obrazovanja odgajatelja. Studijski program koji je predmetno ograničen, nije i ne može biti u funkciji postizanja visoke razine profesionalne kompetencije odgajatelja, kako u pogledu općih, tako još više specifičnih kompetencija među kojima važno mjesto zauzima upravo sposobnost za planiranje i razvoj istraživačko-spoznajnih aktivnosti u suvremenom dječjem vrtiću.

Bebe koje ne čuju će brzo naučiti razlikovati izraze lica i shvatiti njihovo značenje

Svijet djece koja ne čuju

Dolazak gluhog djeteta ili djeteta oštećena sluha u skupinu, odgajateljima je veliki izazov. Koje su interakcije primjerene, kako komunicirati s djetetom na primjeren način, koju vrstu igračaka mu ponuditi – neka su od brojnih pitanja koja odgajatelji postavljaju. Uspješna inkluzija gluhog djeteta puno ovisi i o tome prihvaćaju li roditelji djetetovo oštećenje i ograničenja uvjetovana gluhoćom. U članku mr.sc. Vesne Ivasović nalazimo brojne korisne savjete i iskustva koji će vam pomoći u ovakvoj situaciji.

**Mr.sc. Vesna Ivasović, prof. psih.
Centar za odgoj i obrazovanje
Slava Raškaj, Zagreb**

naša djeca s posebnim potrebama

▶ nastavak članka iz prošlog broja

Kako gluhe bebe i djeca istražuju i upoznaju svijet?

Nakon što gluho dijete prohoda, počinje intenzivnije istraživati i otkrivati svijet oko sebe. Ako ima roditelje koji čuju, u tom će otkrivanju biti vrlo usamljeno jer će komunikacija s roditeljima biti na najnižoj razini te će doživljavati svijet poput 'nijemog filma'. Dijete koje čuje, svoje će otkrivanje svijeta obogatiti golemom verbalnom podrškom obitelji i šire okoline – imenovanjem, tumačenjem, korigiranjem, poticanjem. Gluho dijete gluhih roditelja ili roditelja koji čuju a poznaju znakovni jezik neće biti prikraćeno. Ukoliko roditelji ne znaju komunicirati sa svojim gluhim djetetom, ono je zakinuto na spoznajnom, emocionalnom i socijalnom planu. Ako roditelji razumiju dijete i komuniciraju s njim na njemu dostupan način, ono se osjeća prihvaćeno, ponosno je i opušteno te aktivno u socijalnim kontaktima.

Djeca koja su gluha od rođenja, doživljavaju svijet putem preostalih osjetila. Primarno se oslanjaju na osjetilo vida. Ako ne vide majku, ne znaju da je u blizini te je potrebno voditi računa da im ona bude u vidokrugu. Majke trebaju puno grliti i maziti svoju gluhu bebicu, izražavati emocije izrazom lica, koristiti geste i govor tijela dok joj govore i igraju se s njom. Dobro reagiraju na pokrete, sa zanimanjem će pratiti geste i promjene u izrazu lica i očiju. Brzo će naučiti razlikovati izraze lica i shvatiti njihovo značenje. Neke majke nakon otkrivanja djetetove gluhoće prestanu govoriti kad se obraćaju bebi, što nije poželjno. Bez obzira što dijete ne čuje, govornim izražavanjem roditelji izražavaju svoje osjećaje. Od najranije dobi dijete treba upućivati na gledanje i proučavanje okoline u svrhu stjecanja informacija i učenja. Što ranije treba početi čitati djetetu, te gestama ili znakovima pratiti sadržaj. Kad se djetetu čita, potrebno je okrenuti lice prema njemu. Gluha djeca rano su spremna za učenje slova pomoću daktilologije (jednoručne ili dvoručne abecede).

Gluha djeca koja nemaju dodatna oštećenja najčešće su odlična u vizualnom zapažanju i pamćenju te vizualnoj diskriminaciji, prostornom snalaženju i predočavanju. Vole igre sastavljanja, građenja, traženja predmeta, imitacije, dramatizacije. Često su talentirana za crtanje i slikanje. Vole proizvoditi zvukove te im ne treba uskraćivati glazbeni odgoj – mogu naučiti svirati na udaraljka ili drugim instrumentima koji izazivaju vibracije. Mnoga gluha djeca imaju odličan osjećaj za ritam, dobri su plesači, brzo i lako pamte pokrete.

Rane intervencije

Razvoj gluhe djece treba poticati od najranije dobi te je veoma važno što ranije ih uključiti u stručni postupak ranih intervencija. Rane intervencije obuhvaćaju pružanje informaci-

Ukoliko roditelji ne znaju komunicirati sa svojim gluhim djetetom, ono je zakinuto na spoznajnom, emocionalnom i socijalnom planu

ja roditeljima, pomoć u procesu tugovanja, edukaciju roditelja kako poticati djetetov razvoj i što ranije uključivanje djeteta u stručne postupke usmjerene na komunikacijski razvoj u smislu usvajanja znakovnog jezika te na razvoj slušanja i govora, vodeći računa o sposobnostima i mogućnostima pojedinog djeteta.

Kvalitetnom inkluzijom gluhog djeteta u redovni vrtić potiče se drugu djecu na prihvaćanje različitosti te se na taj način vršnjaci s uredno razvijenim sluhom obogaćuju i oplemenjuju, a gluho dijete razvija socijalne vještine i komunikacijske sposobnosti interakcijom s vršnjacima. Međutim, vrlo je važno omogućiti mu i interakcije s gluhim vršnjacima, u svrhu razvoja identiteta, samopoštovanja i pozitivne slike o sebi.

Dobar tek u jaslicama

Iskustvo kolegica iz Crikvenice opisuje nam aktivno sudjelovanje sasvim male djece u aktivnostima samostalnog odabira i pripreve zdravih namirnica. Rezultati koje su postigle dokazuju nam da povjeravanje ovakvih zadataka djeci ide u prilog razvoju pozitivne slike o sebi, a jednako tako i boljoj suradnji s roditeljima.

▶ **Dragana Baričević, odgajateljica**
Sandra Miculinić, odgajateljica
Romana Naglič, odgajateljica
Ruža Rogić, odgajateljica
DV 'Radost', Crikvenica